

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA BAŞKASINA
AİT KİMLİK VEYA KİMLİK BİLGİLERİNİN
KULLANILMASI SUÇU**
*(The Crime of Using Other's Identity Card or Id Information,
Regulated in Turkish Penal Code Number 5237)*

Kerim ÇAKIR*

ÖZET

Bu makalede 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 268 inci maddesinde yer alan "başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması" suçu değerlendirilmiştir. Çalışmamızda madde metninde yer alan ve işlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, başkasına ait kimliği veya kimlik bilgilerini kullanan kimselerin, iftira suçuna ilişkin hükümlere göre nasıl cezalandırılacağına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kimlik kartı, kimlik bilgisi, soruşturma, kovuşturma ve iftira

Abstract

This article examines the crime of using another's identity card or information regulated by the Article 268 of the Turkish Penal Code. This article analyses any person who uses another's identity card or information relating to the identity of another for the purpose of preventing the conduct of an investigation and prosecution against himself for an offence he has committed shall be sentenced according to the provisions relating to the offence of calumny.

Keyword: Identity card, identity information, investigation, prosecution, calumny

I. GİRİŞ

TCK m. 268'de düzenlenen "*başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması*" suçu Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitabı'nın, "Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler" başlıklı İkinci Bölümünde "Adliyeye Karşı Suçlar" kısmında 268 inci maddesinde düzenlenmiştir.

* Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

TCK m. 268; “İşlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, başkasına ait kimliği veya kimlik bilgilerini kullanan kimse, iftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılır.” hükmüne yer vermektedir.

Düzenlemeye göre, kişinin işlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanması suç kapsamına alınmıştır. Mülga 765 sayılı TCK’da böyle bir düzenlemeye yer verilmemişti. Fakat bu fiili yaptırıma bağlayan düzenleme mülga 765 sayılı TCK’nda madde 343/2’de yer alan “*memura yalan beyanda bulunma*” suçuydu¹.

Doktrinde, bu suçun iftira suçu ile bağlantılı olarak değerlendirildiği görülmekte ve suçun iftiranın özel bir görünüş şekli olduğu belirtilmektedir². Nitekim madde gerekçesinde bu suçun iftira suçunun özel bir işleniş biçimi olduğu vurgulanmaktadır. Yargıtay kararlarında da bu suçun iftira suçunun özel bir şekli olduğuna vurgu yapılmaktadır³. Fakat Ünver, iftira suçunun ve başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunun manevi unsurlarının farklı olduğundan bahisle yaptırım kısmında iftira suçuna atıf yapılmasının yerinde olmadığını ve

¹ Mülga 765 sayılı TCK’da bu suç tipine karşılık gelecek şekilde 343/2’de “*memura yalan beyanda bulunma*” suçu şeklinde bir düzenlemeye yer verilmişti. Failin soruşturma ya da kovuşturma evrelerinde yalan beyanda bulunarak kimlik bilgisini sunmaması, 343/2’nci maddesinde belirtilen memura yalan bildirimde bulunma suçunu oluşturmaktaydı. 343’üncü madde “*Ammenin İtimadı Aleyhinde Cürümler*” bölümü kapsamında “*Evrakta sahtekarlık*” başlığı altında düzenlenmişti. Maddede doğum, evlenme ve ölüme yahut adli işlere ilişkin bir belgenin düzenlenmesi sırasında yapılmış olan gerçeğe aykırı bildirimler suç kapsamına alınmıştır. Görüldüğü gibi madde yürürlükte olan 5237 sayılı TCK’nun 268. maddesine tam olarak karşılamamaktadır. 268. maddede işlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanan kimsenin cezalandırılması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Ünver, “765 sayılı Kanun döneminde olduğu gibi başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunun niteliği itibarıyla ve işleniş şekli yönüyle “*belgede sahtecilik suçları*” başlığı altında düzenlenmesi gerektiğini belirtmektedir.” Bkz; Ünver, Yener, Adliye Karşı Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2010, s.106.

² Artuk, Mehmet Emin- Gökcen, Ahmet- Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. Baskı, Ankara 2011, s.946; Malkoç, İsmail, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, 4. Cilt, Ankara 2013, s. 4634; Özbek, Veli Özer- Kanbur, Nihat- Doğan, Koray- Bacaksız, Pınar- Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2010, s.1052; Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2010, 4. Cilt, s.4243; Yenidünya, A. Caner, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda İftira Suçu (m. 267-269), Legal Hukuk Dergisi, Ağustos 2005, Yıl:3, Sayı:32, s. 2822.

³ “...İftira suçunun özel bir halini düzenleyen 268’inci maddesindeki başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunun oluşabilmesi için de kişinin, işlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, başkasına ait kimliği veya kimlik bilgilerini kullanması koşulu aranmaktadır. Başka bir anlatımla, bu maddede öngörülen suçta fail sadece kimliği hakkında yalan beyanda bulunmama, aynı zamanda başkasının kimliğini ya da kimlik bilgilerini kullanarak kendisini suçsuz ve bir başkasını da islemediği bir suçun faili olarak göstermek suretiyle iftirada bulunmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, failin kullandığı başkasına ait kimlik bilgilerinin gerçek bir kişiye ait olması gerekmektedir...” (Yarg. 4.CD. 21.11.2007, 4634/9761 sayılı kararı.)

madde metninin yeniden düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir⁴. Doktrinde inceleme konusu suçun unsurları yönünden değil, sadece yaptırım bakımından iftira suçuna gönderme yapıldığı da belirtilmektedir⁵.

İftira suçunda fail, bir kimse hakkında soruşturma, kovuşturma ya da idari yaptırım uygulanması amacıyla ihbar veya şikâyetle bulunurken, başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda fail kendisini soruşturma veya kovuşturmadan kurtarmak amacıyla hareket etmektedir⁶.

Kanaatimizce iftira suçuna yaptırım bakımından yapılan göndermenin amacı, failin başkasına ait kimlik bilgilerini kullanarak, kendi adına yürütülen soruşturma veya kovuşturmadan kurtulup, bunun sorumluluğunu kimliğin gerçek sahibi üzerinde hukuki sonuç doğurmasına neden olacak şekilde o kimseye yüklemektir.

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçu ile ceza muhakemesi arasında önemli bir bağ vardır. Çünkü madde kapsamında soruşturma⁷ ve kovuşturma⁸ evresi ele alınmakta ve bu evrelerin yürütüldüğü aşamalarda kimlik bilgilerinin elde edilmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

Madde metninde işlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, başkasına ait kimliği veya kimlik bilgilerini kullanan kimsenin cezalandırılacağı belirtilmiştir. Burada suçun işlenmesi için soruşturma ve kovuşturma evrelerinden bahsedilmektedir. Kanun koyucu yürütülmek istenen soruşturmanın veya kovuşturmanın yapılmasının engellenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Ünver, kanunda yer alan ifadenin hem soruşturma hem de kovuşturma evrelerini birlikte engellemeyi kastettiğini ifade ederek “ve” bağlacının “veya” bağlacı ile değiştirilmesi gerektiğini belirtmektedir⁹. Fakat ifade edelim ki, CMK hükümleri göz önüne alındığında bu evrelerin birbirinden bağımsız olduğu açıktır. Nitekim bu evrelerin CMK m. 2’de yer alan tanımları incelendiğinde soruşturma evresi bittikten sonra kovuşturma evresi başlar. Dolayısıyla maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasında her iki evrede farklı özelliklere sahiptir. Elbette yürütülen soruşturma neticesinde savcılık makamı kovuşturmaya yer olmadığı (takipsizlik) kararı vererek kovuşturma evresine geçmeden dosyayı sonlandırabilir.

⁴ Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s.106. Aynı yönde bkz; **Yenidünya**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda İftira Suçu (m. 267-269), s. 2843.

⁵ **Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. VI, Ankara 2010, s. 7880.

⁶ **Koçer, Seçkin**, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.171. www.yayin.adalet.gov.tr., Erişim t. 03.10.2012; **Kaylan, Keskin**, Adliye Karşı Suçlar 5237 Sayılı (Yeni) Türk Ceza Kanunu, <http://www.Ceza-Bb.Adalet.Gov.Tr/Makale.Htm>, Erişim t. 09.11.2012.

⁷ **Soruşturma evresi**, CMK m. 2(e)’de; “Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır.

⁸ **Kovuşturma evresi**, CMK m. 2(f)’de; “iddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır.

⁹ Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 110.

Dolayısıyla “ve” bağlacını dikkate alarak kovuşturma evresine geçmeden işin sona ermesiyle suçun oluşmayacağını düşünmek ve CMK hükümlerini dikkate almadan değerlendirme yapmak doğru olmayacaktır¹⁰.

II. BENZER SUÇLARDAN FARKI

1. Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçunun Resmi Belgenin Düzenlenmesinde Yalan Beyan Suçundan Farkı

TCK m. 206'da, “bir resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi... cezalandırılır.” hükmüne yer verilmiştir. Madde kapsamında ne suretle olursa olsun resmi bir belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmak cezalandırmayı gerektirir. Oysa başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda kişi işlediği suç nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla başkasına ait kimlik bilgilerini kullanmaktadır¹¹. Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunda kişi, başkasına ait kimlik bilgileri dışında kendi kimliği üzerinden de bu suçu işleyebilir¹². Dikkat edilmesi gereken bu bilgilerin hayali bir kimseye ait olmaması gerektiğidir. Çünkü bu takdirde resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçu oluşur. Görüldüğü gibi başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçu belgede sahtecilik suçlarının yapısıyla daha çok ilişkilidir. Bu suç tipine de belgede sahtecilik suçları arasında yer verilebilirdi¹³.

Nitekim Yargıtay 4. Ceza Dairesi vermiş olduğu bir kararda; 268. maddede yer alan suçun oluşması için kullanılan bilgilerin gerçek bir kişiye ait olması gerektiği belirtilerek “... Sanığın hakkında yürütülen soruşturma nedeniyle karakolda kimlik bilgileri sorulduğunda verdiği bilgiler araştırılarak, bu bilgilerin gerçek bir kişiye ait

¹⁰ Nitekim Yargıtay kararlarında da soruşturma ve kovuşturma evreleri ayrı ayrı değerlendirilerek kovuşturma evresine geçilme dahi soruşturma evresinde suçun oluşacağı ifade edilmiştir. Bkz; “Zabıta tarafından önleme araması yapıldığı sırada, üzerinde ruhsatsız tabanca ele geçirilen sanığın narkotik büro tarafından arandığı için kimlik taşımadığı ve polis tarafından yakalanınca da yeğeni-ne ait kimlik bilgilerini verdiği ancak karakola gelerek, nasıl olsa geçeceği ortaya çıkacağı düşünce-siyle 2 veya üç saat içinde gerçeği açıklaması ve tüm zabıtların failin gerçek kimliğine göre tanzim edilmesi, sanığın kimliğinin parmak izi incelemesine göre tespit edildiğine dair delil bulunmaması, mağdur hakkında soruşturmaya geçilmemesi halinde bile suç tekemmül etmiştir.” (Yarg. 4.CD., 09.11.2009, 3332/18115 sayılı kararı.)

¹¹ “ Sanığın hırsızlık suçundan şüpheli olarak yakalanıp hakkında yapılan adli soruşturma sırasında suçtan kurtulmak amacıyla ismini, (dosyadaki nüfus kaydına göre) kardeşi “Ramazan” olarak bildirerek bir kısım soruşturma evrakının bu isme göre düzenlenmesine neden olmaktan ibaret eyleminin 5237 sayılı TCY'nin 268/1. maddesi yollamasıyla, 267/1. maddesindeki “iftira” suçuna uyduğu gözetilmeden suç vasfında yanlışlıkla yazılı şekilde “resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan” suçundan hüküm kurulması,” (Yarg. 11.CD., 16.05.2012, 15406/8892 sayılı kararı.)

¹² Meran, Necati, Hakaret – İftira, Ankara 2009, s. 219.

¹³ Artuk-Gökçen-Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 976; Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 106.

bulunması durumunda eylemin, TCY'nin 268. maddesine; verilen bilgilerin tamamen uydurma olduğunun anlaşılması durumunda da 206. maddesine uyan suç oluşturacağı gözetilmeden, eksik araştırmayla TCY'nin 267/1. madde ve fıkrası uyarınca başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçundan hüküm kurulması...” gerektiği ifade edilerek verilen bilgilerin tamamen uydurma olması halinde de resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun oluşacağını ifade etmiştir¹⁴.

Failin yaptığı eylemler başkasının soruşturma veya kovuşturmayla uğramasına sebebiyet vermiyorsa 268. maddede öngörülen suç oluşmaz. Örneğin kişi, sigorta şirketinden para almak amacıyla başkasına ait kimlik bilgilerini kendi adına düzenleyerek hareket etse bu takdirde yalan beyanda bulunma suçu oluşur. Yine işlenen bir suç dolayısıyla hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılmamasına rağmen, kişi başkasına ait bir kimliği kullanırsa burada da yalan beyanda bulunma suçu oluşur¹⁵.

2. Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçunun İftira Suçundan Farkı

İftira; yetkili makamlara ihbar veya şikâyetle bulunarak ya da basın ve yayın

¹⁴ (Yarg. 4. CD., 21.11.2007, 4634/9761 sayılı kararı.) Benzer yönde kararlar için bkz; “Fail Usanmaz’ın, işlediği suçlar nedeniyle hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, gerçek kişi olan kardeşi Savaş’ın ismini kullanması eyleminin, 5237 sayılı TCY’nin 268. maddesi yoluyla 267/1. maddesine uyan suç oluşturacağının gözetilmesinde zorunluluk bulunması, (Yarg. 6.CD., 22.2.2007, 8330/1721 sayılı kararı.) Hırsızlık suçundan yakalandığında kimliğini Turgut Ağbaba olarak bildiren sanığın, bu kimlikle yargılanıp hükmün kesinleştiği, infaz aşamasında Turgut Ağbaba’nın başvurusu üzerine gerçeğin anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin 5237 sayılı Yasa’nın 268. maddesi yollamasıyla 267/1-5-6. maddesine uyan suç oluşturduğu gözetilmeden, aynı Yasanın 206. maddesi ile karşılaştırma yapılması sonuca etkili olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır. (Yarg. 6. CD., 22.6.2006, 15485/6754 sayılı kararı.) Sanığın kimlik tespiti sırasında Sinan’ın kimlik bilgilerini beyan ettiğinin anlaşılması, hangi nedenle kimlik tespiti işleminin yapıldığına dair bir açıklığın bulunmaması, sanığın ise aşamalarda hırsızlık suçu şüphesi ile gözaltına alındığında kimlik bilgilerini gizleyip yalan yere beyanda bulunduğunu savunması karşısında, gerçeğin kuşkuyla yer vermeyecek biçimde belirlenmesi bakımından olay tarihinde sanık hakkında düzenlenen bir soruşturma evrakı bulunup bulunmadığı, hangi nedenle kimlik tespiti işleminin yapıldığı araştırılıp, tespiti halinde soruşturma evraklarının aslı veya onaylı suretleri getirtilip incelenerek, sanığın işlediği bir suç nedeni ile kendisi hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılmasını engellemek amacı ile başkasına ait kimlik bilgilerini kullanması eyleminin 5237 sayılı TCK’nın 268/1. maddesi aracılığıyla anılan Yasa’nın 267/1. maddesi kapsamında iftira suçunu, sanık hakkında bir soruşturma bulunmaması veya aranan kişilerden olmaması nedeni ile beyan ettiği kimlik bilgisi sahibi kişi hakkında bir soruşturma yapılmaması halinde ise eyleminin 5237 sayılı TCK’nın 206/1. maddesi kapsamında “resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan” suçunu oluşturacağı gözetilip sonucuna göre sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri gerekirken, eksik soruşturma ile sanık hakkında suç tarihinde yürürlükte bulunan ve lehine olan 5395 sayılı ÇKK’nın 5560 sayılı Yasa’yla değişmezden önceki 24. maddesi uyarınca uzlaşma hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı da tartışılmadan yazılı şekilde hüküm tesisi,” (Yarg. 11. CD., 26.1.2010, 4408/87 sayılı kararı.)

¹⁵ Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7882.

yoluyla, işlemediğini bildiği halde hakkında soruşturma veya kovuşturma başlatılmasını ya da idari bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için bir kimseye hukuka aykırı fiil isnat etmek veyahut böyle bir fiilin maddi eser ve delillerini uydurmak şeklinde tanımlanmıştır. İftira, sadece kişilere yapılan suç isnatlarını değil, aynı zamanda idari yaptırım uygulanmasını gerektiren hukuka aykırı fiilleri de kapsamaktadır¹⁶.

Her iki suç tipinin de benzer yönleri; suç isnadının, soruşturma veya kovuşturma makamlarına yapılması gerektiğidir. Fakat her iki suç tipinin farkı ise iftirada başkası hakkında adli- idari işlem yapılması istenirken, başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçunda kişi kendisi hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla hareket etmektedir. Dolayısıyla kişi henüz hakkında yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma olmadan yapmış olduğu hırsızlık suçunun sonrasında olay yerine başkasına ait kimliği bırakarak olay yerinden ayrılırsa, inceleme konumuz olan suç tipi değil (TCK m. 268), iftira suçu (TCK m. 267) oluşur¹⁷.

Fail burada işlemiş olduğu suçun eser ve delillerini uydurmak suretiyle iftira suçunu işlemektedir. Fail suç işledikten sonra suç işlediği yere başkasına ait kimlik bilgilerini bırakırsa, bu durum başkasına ait kimlik bilgilerini kullanma olarak değerlendirilmeyip, 267. maddede yer alan iftira suçunun eser ve delillerini uydurma olarak değerlendirilir¹⁸. Ayrıca iftira suçundan dolayı olarak haberdar olma mümkünken (basın-yayın yoluyla) başkasına ait kimlik veya kimlik bilgileri kullanma suçundan dolayı olarak haberdar olunması mümkün değildir.

3. Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçunun Suç Üstlenme Suçundan Farkı

Suç üstlenme suçunda kişi, yetkili makamlara, gerçeğe aykırı olarak, suç işlediğini veya suça katıldığını bildirmektedir. Bu hüküm kişinin kendisini adli makamlara ihbar etmesi şeklinde değerlendirilebilir. Suç üstlenme suçunda kişi, kendisini işlemediği bir suçun faili ya da şeriki olarak itham ederek, kendisine suç teşkil eden bir eylemi isnat etmektedir¹⁹. Oysa başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçunda kişi kendisi hakkında bir soruşturma veya kovuşturma yapılmasını engellemek istemektedir.

¹⁶ **Yenidünya**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m. 267-269), s. 2822; **Ünver**, Adliyeye Karşı Suçlar, s. 108.

¹⁷ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7883.

¹⁸ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7885.

¹⁹ **Gökçen, Ahmet**, Suç Tasnii ve Kendi Kendini İtham Cürümleri, İstanbul Barosu Dergisi, S. 2, İstanbul 2000, s. 369 vd; **Yenidünya**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m. 267-269), s. 2823.

4. Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçunun Suç Uydurma Suçundan Farkı

Suç uydurma suçunda kişi, işlenmediğini bildiği bir suç, yetkili makamlara işlenmiş gibi ihbar etmekte ya da işlenmeyen bir suçun delil veya emarelerini soruşturma yapılmasını sağlayacak biçimde uydurmaktadır. Görüldüğü gibi suç uydurma suçunda ihbar ya da delillerin uydurulması söz konusu olmaktadır. Kişi burada suçun gerçekleşmemiş olduğunu bilmektedir²⁰. İnceleme konumuz olan suç tipinde ise fail, olmayan bir suç uydurmamakta, işlediği iddia olunan suçun soruşturma veya kovuşturmasını engellemek amacıyla başkasına ait kimlik bilgisini kullanmaktadır.

5. Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçunun Kimliliği Bildirmeme İdari Yaptırımından Farkı

Türk hukukunda polisin durdurma ve kimlik sorma yetkisi Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun²¹ 4/A maddesinde düzenlenmiştir²². Kişi kimlik bilgisini

²⁰ Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Önok, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Hukuku, Ankara 2012, s.911; Yenidünya, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m. 267-269), s. 2823.

²¹ 4.7.1934 Gün ve 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu (RG 14.7.1934 No: 27511)

²² PVSK'nun 4/A maddesinde yer alan "Durdurma ve kimlik sorma" başlıklı maddesine göre;

Polis, kişileri ve araçları;

a) Bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek,

b) Suç işlendikten sonra kaçan faillerin yakalanmasını sağlamak, işlenen suç veya kabahatlerin faillerinin kimliklerini tespit etmek,

c) Hakkında yakalama emri ya da zorla getirme kararı verilmiş olan kişileri tespit etmek,

ç) Kişilerin hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı bakımından ya da topluma yönelik mevcut veya muhtemel bir tehlikeyi önlemek, amacıyla durdurabilir.

Durdurma yetkisinin kullanılabilmesi için polisin tecrübesine ve içinde bulunulan durumdan edindiği izlenime dayanan makul bir sebebin bulunması gerekir. Süreklilik arz edecek, fiili durum ve keyfiliği oluşturacak şekilde durdurma işlemi yapılamaz. Polis, durdurduğu kişiye durdurma sebebini bildirir ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilir; kimliğini veya bulundurulması gerekli diğer belgelerin ibraz edilmesini isteyebilir.

Durdurma süresi, durdurma sebebine esas teşkil eden işlemin gerçekleştirilmesi için zorunlu olan süreden fazla olamaz.

Durdurma sebebini ortadan kalkması halinde kişilerin ve araçların ayrılmasına izin verilir.

Polis, durdurduğu kişi üzerinde veya aracında silah veya tehlike oluşturan diğer bir eşyanın bulunduğu hususunda yeterli şüphenin varlığı halinde, kendisine veya başkalarına zarar verilmesini önlemek amacıyla yönelik gerekli tedbirleri alabilir. Ancak bu amaçla kişinin üzerindeki elbisenin çıkarılması veya aracın, dışarıdan bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerinin açılması istenebilir.

Bu Kanun ve diğer kanunların verdiği görevlerin yerine getirilmesi sırasında, polis tarafından gerekli işlemler için durdurulan kişiler ve araçlarla ilgili hükümler saklıdır.

Polis, görevini yerine getirirken, kendisinin polis olduğunu belirleyen belgeyi gösterdikten sonra, kişilere kimliğini sorabilir. Bu kişilere kimliğini ispatlamaları hususunda gerekli kolaylık gösterilir. Belgesinin bulunmaması, açıklamada bulunmaktan kaçınması veya gerçeğe aykırı beyanda bulunması dolayısıyla ya da sair surette kimliği belirlenemeyen kişi tutularak durumdan derhal Cumhuriyet savcısı haberdar edilir. Bu kişi, kimliği açık bir şekilde anlaşılınca kadar gözaltına alınır ve

verme konusunda susma hakkına sahip değildir.

Kabahatler Kanunu'nun²³ kimliği bildirmeme başlıklı 40. maddesi “*görevle bağlantılı olarak sorulması halinde kamu görevlisine kimliği veya adresiyle ilgili bilgi vermekten kaçınan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan kişiye, bu görevli tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.*” şeklinde düzenlenmiştir. Madde kapsamında kamu görevlisi göreviyle bağlantılı olmak şartıyla kişinin kimlik bilgilerine ulaşmak istemektedir. Burada kolluk, toplumda suçun işlenmesinin önüne geçmeyi amaçlayarak bilgi almak, arama yapmak veya yakalamaya başvurmak için durdurma yapmaktadır²⁴. Oysa başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda fail, soruşturma veya kovuşturmayı engellemek amacıyla başkasının kimlik bilgilerini kullanmaktadır²⁵. Örneğin, trafikte ilerleyen bir kimseye polis memuru kimliğini sorduğunda, kişi kimlik bilgileri hakkında açıklama yapmaktan imtina ederse bu durum kimliği bildirmeme kabahatinin oluşmasına neden olurken, aynı polis memuruna meydana gelen trafik kazasının ardından ölümüne sebep olduğu kişi yönünden, hakkında daha önce işlenmiş bir suçun soruşturmasına engel olmak amacıyla arkadaşının kimlik bilgilerini verse bu takdirde başkasına ait kimlik bilgilerini kullanma suçunun oluştuğunu söyleyebiliriz (TCK m. 268). Eğer bu bilgiler hayali bir kimseye yani gerçekte var olmayan bir kişiye aitse bu takdirde de resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun oluştuğundan bahsederiz (TCK m. 206).

İdari yaptırım uygulanmasını gerektiren bir diğer düzenleme ise Kimlik Bildirme Kanunu'nda²⁶ yer almaktadır. Buna göre, özel veya resmi, her türlü konaklama, dinlenme bakım ve tedavi tesisleri ve işyerleri ile konutlarda geçici veya sürekli olarak kalanlar, oturanlar, çalışanlar ve ayrılanların kimliklerini bildirmesi gerekmektedir. Aksine davranış aynı Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılır.

gerekirse tutuklanır. Gözaltına ve tutuklamaya karar verme yetkisi ve usulü bakımından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

Kimliğinin tespiti amacıyla tutulan kişiye, kimliği tespit edildikten sonra ve talepte bulunması halinde, bu amaçla tutulduğuna ve tutulma süresine dair bir belge verilir. Kişinin kimliğinin belirlenmesi durumunda, bu nedenle gözaltına alınma veya tutuklanma haline derhal son verilir.

Nüfusa kayıtlı olmadıği için kimliği tespit edilemeyen kişilerin nüfusa kayıtlarının temini için gerekli işlemler yapıldıktan sonra, 5 inci maddeye göre fotoğraf ve parmak izi tespit edilerek kayda alınır.

Kimliği tespit edilemeyen kişinin yabancı olduğunun anlaşılması halinde, 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.”

²³ 30.03.2005 Gün ve 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu (RG 31.03.2005 No: 25772)

²⁴ Centel, Nur- Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2012, s.297.

²⁵ Meran, Necati, Açıklamalı Kabahatler Kanunu ve Kabahat İçeren Kanunlar, Ankara 2007, s.141; Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s.7885.

²⁶ 26.6.1973 Gün ve 1774 Sayılı Kimlik Bildirme Kanunu (RG 11.7.1973 No: 14591)

III. Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu Bakımından Susma Hakkı, Savunma Hakkı ve Dokunulmazlığı

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçu açısından savunma hakkı ve dokunulmazlığı önem arz etmektedir. Ceza muhakemesinde maddi gerçeğin ortaya çıkarılması bakımından sanık olan kimseye susma hakkı tanınmıştır. Bu kimsenin kendisine isnat edilen suçlamalara cevap verme yükümlülüğü bulunmamaktadır²⁷.

Ceza muhakemesinde şüpheli ve sanığa, yürütülen soruşturma ve kovuşturmayla ilgili olarak susma hakkı tanınmıştır. Bu hakka mevzuatımızda doğrudan doğruya yer verilmemiştir. Fakat Ay m. 38/5'e göre "hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz." hükmü susma hakkına işaret etmektedir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda, yakalama anında kolluk, yakalanan kişiye yasal haklarını bildirir. Bu bildirim zorunlu olduğuna işaret eden Kanun koyucu, şüphelinin veya sanığın ifadesinin alınmasında veya sorguya çekilmesinde kendisine yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmama hakkına sahip olduğunun görevlilerce söylenmesi gerekir (CMK m. 147/1-e). Bu hakka Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinde adil yargılanma hakkı başlığı altında da yer verilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne konu olan kararlarda bu hakkın uzantısı olarak susma hakkına yer verilerek sanığın "susma hakkı" veya "kendi aleyhine tanıklık etmeme hakkı", AİHS'nin 6. maddesinde belirtildiği üzere "adil yargılanma hakkının" kapsamına alınmıştır. AİHM, Saunders-Birleşik Krallık (17.12.1996) kararında, Sözleşme'nin 6. maddesinde susma hakkı ve bunun bir uzantısı olan kişinin kendi aleyhine tanıklık etmeme hakkının her zaman bulunduğu ifade edilmiştir²⁸.

Susma hakkının kapsamı ve sınırlarının temelinde, bireyin kendi kendini suçlamaya ve kendisi aleyhine aktif olarak muhakemeye katılmaya zorlanamaması ilkesi yatmaktadır (nemo-tenetur se ipsum accusare)²⁹. Sanık, hakkındaki suçlamalarla ilgili olarak savunma yaparken bu hakkını aktif bir şekilde yapabileceği gibi pasif bir şekilde de kullanılabilir. Aktif savunma yapma, delil sunma veya duruşma salonunda tanık dinlenmesi şeklinde de olabilir³⁰.

²⁷ "Sanık Halis Taşar'ın yönetimindeki araç ile yaralama ile sonuçlanan trafik kazası yapması üzerine, sürücü belgesinin olmaması nedeniyle akrabası olan diğer sanık Maruf Özdağlar'ın aracın sürücüsü olduğunu söylemesinin bu sanık yönünden 5237 sayılı TCK'nın 270. maddesine uyan suçu oluşturacağı, sanık Halis Taşar'ın susmasının ise savunma hakkı çerçevesinde kalıp suç oluşturmayacağı gözetilmeden beraati yerine yazılı gerekçe ile uygulanma yeri olmayan (5237 S.K. nun 206, 62, 51. maddeleri) gereğince her iki sanığın hakkında mahkûmiyet hükmü kurulması," (Yarg. 11.CD., 24.12.2007, 7395/9328 sayılı kararı.)

²⁸ Karar için Bkz; Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, 4. Cilt, Ankara 2013, s.4634.

²⁹ Tezcan, Durmuş- Erdem, Mustafa Ruhan- Sancakdar, Oğuz- Önok, Murat Rifat, İnsan Hakları El Kitabı, 4. Baskı, Ankara 2011, s. 215.

³⁰ Centel- Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, s. 144-145; Öztürk, Bahri-Tezcan, Durmuş- Erdem, Mustafa Ruhan-Sırma, Özge-Kırt, Yasemin Saygılar-Özaydın, Özdem- Erdem Efser, Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2012, s. 147.

Pasif savunma ise susma hakkı şeklinde olabilir. Ancak pasif savunma içerisinde susma hakkını kullanan kişi kimliği konusunda gerçeği söyleme yükümlülüğü altındadır. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 147/1-a maddesinde şüpheli veya sanığın kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmak zorunda olduğu ifade edilmiştir.

İfade ve sorgu yöntemi hususunda hukukumuzda şüpheli ve sanığın sahip olduğu haklar tanığa sağlanan haklardan farklı düzenlenmiş olup, şüpheli veya sanığa doğru söyleme yükümlülüğü yüklenmemiştir. Bu kuralın tek istisnası kimlik bilgileri hakkında açıklama yapmaktır. Elbette şüpheli veya sanık savunma amaçlı olarak yalan söyleyebilir ve maddi gerçeğin ortaya çıkmasına yardımcı olmayabilir³¹.

Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi veya yanlış bir şekilde yerine getirilmesi halinde gerek TCK'nda gerekse de Kabahatler Kanunu'nda yaptırım öngörülmüştür. TCK'da öngörülen yaptırımlar, başta inceleme konumuz olan başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçu (TCK m. 268), kamu görevlisine yalan beyanda bulunma suçu (TCK m. 206) ve şartları varsa iftira suçunu (TCK m. 267) oluşturur. Kabahatler Kanunu hükümlerinde ise kimliği bildirmeme başlığı altında idari para cezası öngörülmüştür.

Kendisine suçlama yöneltilen bir kimse belirli sınırlar içerisinde yalan söyleyebilir ve suçlamayı reddedebilir. Fakat soruşturma ve kovuşturma evrelerinde başkalarının kimlik bilgilerini vererek onları suçlayıcı beyanda bulunamaz³². Dolayısıyla yapılan bu hareketler savunma hakkı ve dokunulmazlığı bağlamında değerlendirilemez.

Sanık kendisine isnat edilen suçlamaları, savunma hakkı çerçevesinde başka bir kimseye isnat eder ve o kimsenin kimlik bilgilerini vererek o kişi hakkında takibat gerçekleştirilmesini sağlarsa bu durum bir hukuka uygunluk sebebi olarak değerlendirilemez³³.

IV. SUÇLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçu Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitabı'nın, "Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler" başlıklı İkinci Bölümünde "Adliye Karşı Suçlar" kısmında 268 inci maddesinde düzenlenmiştir. Ceza Kanunu'nda, bazı suçlar niteliği itibarıyla birden fazla hukuki değeri korumaya özgülümlüştür. TCK'nun Adliye Karşı Suçlar bölümünde yer alan suçların çoğu bu niteliktedir.

³¹ Centel- Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, s. 211.

³² Artuk- Gökçen- Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 992; Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s. 4634.

³³ Artuk- Gökçen- Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 990-991; Parlar-Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s. 4244.

Suçla korunan hukuki değer konusunda “Adliyeye Karşı Suçlar” bölümünde düzenlenen suçların genel özelliklerinden bahsetmek gerekmektedir. Adliyeye karşı işlenen suçlarda korunmak istenen hukuki değer karma nitelik taşımaktadır. Kanaatimizce bu suçla korunan hukuki değer başta adliyenin ve adli makamların korunmak istenmesidir. Bu koruma ile soruşturma ve kovuşturma aşamalarındaki işlemler sağlıklı bir şekilde yürütülecek ve adli makamlar koruma altına alınacaktır³⁴.

Kanun koyucu bu suç “Millete ve Devlete Karşı Suçlar” kısmının “Adliyeye Karşı Suçlar” bölümünde düzenleyerek adli makamların korunması gerektiğine vurgu yapmış ve korunan hukuki değer olarak öncelik tanımıştır³⁵. Bilindiği üzere ceza muhakemesinin amacı maddi gerçeğe ulaşmaktır. Dolayısıyla suç ihbarı yapıldıktan sonra delillerin toplanması gerekmektedir. Soruşturma veya kovuşturma esnasında şüpheli ya da sanık olan kimsenin muhakeme sürecinde doğru yönde ifade vermesi gerekmektedir. Delillerin toplanmaya başladığı dönem içerisinde soruşturma evresine geçilmemiş olsa dahi suçun oluşur. Çünkü başkasına ait kimlik bilgilerinin kullanılması halinde maddi gerçeğin ortaya çıkmasına engel olunması söz konusu olmaktadır³⁶.

CMK'nın 147. maddesinde “ifade ve sorgunun tarzı” başlıklı düzenlemeyle, nelere uyulması gerektiği belirtilmiştir. Buna göre, madde 147/1-a hükmüne göre, şüpheli veya sanığın kimliği saptanır. Şüpheli veya sanık, kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmakla yükümlü olup, bunun dışında doğruyu söyleme yükümlülüğü bulunmamaktadır³⁷. Kimlik saptamasında şüpheli veya sanığın nüfus kaydındaki bilgilere başvurulur. Bu bilgiler ad, soyad, ana ve baba adı, doğum tarihi, nüfusa kayıtlı olduğu yer, okuryazar ve sabıkasız olup olmadığı, yaptığı iş, tabiyeti ve dininin ne olduğunu içerir³⁸. İfade alma veya sorguya çekme sırasında hazır bulunan kişilerin isim ve sıfatları ile ifade veren veya sorguya çekilen kişinin açık kimliği de belirlenir. Bu evrelerde kişi kimlik bilgileri hakkında kesinlikle susma hakkına sahip değildir. Kimlik bilgilerinin saptanması ile karışıklıkların önüne geçilecek ve işlenen suça ilişkin kimin/kimlerin soruşturulacağı ve kovuşturulacağı hususunda kolaylık sağlanacaktır³⁹.

³⁴ **Parlar-Hatipoğlu**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s.4243; **Gözübüyük, A. Pulat**, Adliyeye Karşı Cürümler, Adliye Dergisi, Yıl 60, Sayı 8, s. 1969.

³⁵ **Artuk- Gökcen- Yenidünya**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s.998; **Selçuk, Sami**, “Köşe Yazısı”, <http://www.stargazete.com/gazete/yazar/sami-selcuk/-dil-yargilamayi-etkileme-suclari-i-haber-120304.htm>, Erişim t. 03.12.2012.

³⁶ **Koçer**, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.169.

³⁷ **Centel- Zafer**, Ceza Muhakemesi Hukuku, s.210; **Öztürk-Tezcan- Erdem-Sırma-Kırıt-Özaydın-Erdem**, Ceza Muhakemesi Hukuku, s. 147.

³⁸ **Yaşar, Osman**, Ceza Muhakemesi Kanunu, C.II, 5. Baskı, Ankara 2011, s. 1573; **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7882.

³⁹ **Malkoç**, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s. 4635; **Yaşar, Osman**, Ceza Muhakemesi Kanunu, C.II, 5. Baskı, Ankara 2011, s. 1573.

V. SUÇUN UNSURLARI

1. Maddi Unsurlar

A. Fiil-Netice

İnceleme konusu suç bakımından yasaklanan fiil; “başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması”dır. Suç şüphesi nedeniyle başlatılan soruşturma veya kovuşturma evrelerinde şüphe altında bulunan kimsenin, muhakeme sürecini yürüten yetkili makamlara başkasının kimliğini veya kimlik bilgilerini kendi bilgileriymiş gibi vermesi durumunda suçun fiil unsuru gerçekleşmiş olur⁴⁰. Kullanmayla kastedilen kimlik veya kimlik bilgilerinin fiziki anlamda kullanılması olmayıp, hukuki anlamda sonuç doğuracak nitelikte olmasıdır. Bir aracı çalan kişinin hakkında soruşturma yapılmasını engellemek amacıyla aracı bırakırken içine masum olan üçüncü bir kimsenin kimliğini bırakması buna örnek olarak gösterilebilir. Kullanmanın ne şekilde olması gerektiğine dair bir açıklama bulunmadığından suç serbest hareketli bir suçtur⁴¹.

Suçun oluşabilmesi için kimlik veya kimlik bilgilerinin gerçekte var olan bir kimseye ait olması aranmaktadır⁴². Gerçekte var olmayıp hayali bir kimseye ait bilgilerin kullanılması halinde resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suç meydana gelecektir⁴³.

İşlenen suç nedeniyle kişi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasında görev alan makamların tespit edilmesi gerekmektedir. Bu tespit CMK m. 2’de yer alan tanımlar başlığından da anlaşılmaktadır. Buna göre soruşturma evresinde; şüphelinin kolluk görevlileri veya Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesi ifade alma olarak tanımlandığından, Savcılık ve kolluk görevlileri (adli kolluk) ilgili makam olarak karşımıza çıkar. Şüpheli veya sanığın hâkim veya mahkeme tarafından soruşturma veya kovuşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesi ise sorgu olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla hakim ve mahkeme kovuşturma evresinde görevli olan makamlar olarak karşımıza çıkmaktadır⁴⁴.

⁴⁰ “Mahkemenin 25.12.2006 tarihli kararından ve dosya Dairemize gönderildikten sonra, mahkemenin 08.09.2008 tarihli yazısı ile sanık K. Ş.’in kimliğinin sahte olduğuna, sanığın kardeşine ait kimlik bilgilerini kullandığına ve gerçek kimliğinin, “S. ve S. oğlu 25.06.1983 doğumlu S. Ş. olduğuna dair” yazı ve belgelerin Dairemize gönderildiği anlaşılmakla bu hususun araştırılıp sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdirinde zorunluluk bulunması,” (Yarg. 6.CD. 30.06.2011, 6248/8937 sayılı kararı.)

⁴¹ Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7882.

⁴² Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 110.

⁴³ Gündel, Ahmet, Yeni Türk Ceza Kanunu Açıklaması, 4. Cilt, Ankara 2009, s. 5170; Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s.7883; Koçer, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.174.

⁴⁴ Yaşar, Ceza Muhakemesi Kanunu, C.II, 5. Baskı, Ankara 2011, s. 1572-1573; Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s. 4637.

Burada dikkat edilmesi gereken husus, başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçunun oluşması için daha önce işlenmiş ve soruşturma ya da kovuşturmayla konu olmuş bir suçun işlenmiş olma şartının yerine getirilmesidir. Aksi halde suçun oluştuğundan bahsedemeyiz⁴⁵. Kanunda “işlediği suç nedeniyle” denilmek suretiyle bu hususa vurgu yapılmaktadır⁴⁶. Ancak işlenen suç dava veya ceza zamaşımına uğramışsa veya af yasasıyla cezalandırılabilme koşulu ortadan kalkmışsa bu halde kişinin TCK'nın 268. maddesi gereğince cezalandırılması mümkün olmayıp, TCK'nın 206. maddesi gereğinde yalan beyanda bulunma suçunun varlığından bahsetmemiz gerekir. Daha önce işlenmiş olan suçun Türk Ceza Kanunu veya özel ceza yasalarında yer alan bir suç olmasının önemi bulunmamaktadır⁴⁷. İşlenen suçun kasten veya taksirle işlenmesinin de bir önemi yoktur⁴⁸. Fakat yasada bir suçun işlenmesinden bahsedildiği için kabahatler ve disiplin eylemlerinin madde kapsamında değerlendirilmemesi gerekir. Kabahat ve disiplin eylemlerinin yaptırma bağlandığı bir hareketin ardından başkasına ait kimlik veya kimlik bilgileri kullanılırsa 268. maddede yer alan suç oluşmayacaktır. Çünkü bu eylemler suç olarak değerlendirilmez ve kişi hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılmaz⁴⁹. Örneğin kamu görevlisi göreviyle bağlantılı olarak yolda durdurduğu ve kimlik sorma işlemini gerçekleştirdiği sırada, kişi bu bilgiyi vermekten kaçınırsa, Kabahatler Kanunu 40. maddesi uyarınca “kimliğini bildirmeme” kabahati oluşur. Yargıtay kararında da bu durum vurgulanmaktadır. Nitekim, Yarg. 4. CD., 6.7.2009 tarih ve 16865/13334 sayılı kararında, “...sürücü belgesi bulunmayan sanığın, trafik kontrolü sırasında Engin T. isimli kişi adına düzenlenen sürücü belgesine kendi fotoğrafının yapılandırılması suretiyle elde edilen ve işgal kabiliyetini haiz olduğu saptanan sürücü belgesini sunması biçimindeki eylemi nedeniyle TCK'nın 204/1. maddesi uyarınca sahtecilik suçunun yanı sıra, sahte sürücü belgesinde adı geçen kişi hakkında aracın farının bozuk olması nedeniyle trafik cezasına esas olmak üzere tutanak düzenlenmiş olmasına göre, her ne kadar gerçekte var olan bir kimseye ait bilgiler kullanılmış ise de, TCK'nın 268. maddesinde öngörüldüğü haliyle ortada kabahatin ötesinde soruşturma ve kovuş-

⁴⁵ **Erol, Haydar**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2007, s. 2763-2764.

⁴⁶ “Sanık hakkında iki kez nitelikli yağma, iki kez kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve 6136 sayılı Yasaya muhalefet suçlarından kurulan hükümlerin temyizen incelenmesinde; ... hükümlerin onanmasına, ...basit cinsel saldırı ve resmi belgenin düzenlenmesi sırasında yalan beyanda bulunmak suçlarından kurulan hükümlerin temyizen incelenmesinde ise; işlediği suçlar nedeniyle aranan, yanında kimlik taşımayan ve kolluk güçlerince yakalanması üzerine kendisini dosyadaki nüfus kaydına nazaran gerçekten var olduğu anlaşılan Ö. K. olarak tanıtan sanığın eyleminin TCK'nın 268. maddesinde belirtilen başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunu oluşturacağı gözetilmeden, suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde 5237 sayılı TCK'nın 206. maddesi ile hüküm kurulması... bozmayı gerektirmiştir.” (Yarg. 5.CD. 21.2.2011, 11259/1096 sayılı kararı.)

⁴⁷ **Evik, Vesile Sonay**, Suçluyu Kayırma Suçu, Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt I, İstanbul 2010, s. 733.

⁴⁸ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7880.

⁴⁹ **Gündel**, Yeni Türk Ceza Kanunu Açıklaması, s. 5170.

turma yapılmasının engellenmesi amaçlanan bir suç bulunmaması karşısında eylemin TCK'nın 206. maddesinde düzenlenen yalan bildirimde bulunma suçunu oluşturacağı gözetilmeden, uygulama yeri bulunmayan aynı yasanın 268. maddesinin yollamasıyla 267/7. madde ve fıkrası uyarınca hükümlülüğüne karar verilmesi, yasaya aykırıdır.” denilmek suretiyle bu hususa vurgu yapılmıştır.

İşlenmiş bir suç olmadan TCK m. 268'de yer verilen suçun meydana gelmesi mümkün değildir. Eğer fail işlemediği bir suç sebebiyle başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanırsa 268. maddede yer alan suç tipi değil, 206. maddede yer alan yalan beyanda bulunma suçu oluşur⁵⁰. Nitekim Türk Ceza Kanunu'nda “Suçu ve suçluyu övme” başlıklı 215. maddede “işlenmiş olan bir suçu veya işlemiş olduğu suçtan dolayı bir kişiyi alenen öven kimsenin...cezalandırılacağı” ifade edilmiştir. Bu suç tipinin gerekçesinde de belirtildiği üzere suçun oluşması için, failin işlenmiş olan bir suçu veya işlemiş olduğu bir suçtan dolayı bir kişiyi alenen övmesi gerekmektedir. Tıpkı TCK'nın 215. maddesinde yer alan düzenlemede olduğu gibi inceleme konumuz olan suç tipinde de işlenmiş bir suçun varlığı şarttır.

Tipe uygun eylemin tanımı kanunun metninde bu şekilde yapılmaktadır. Fakat Ünver, yasada kullanılan “işlediği suç nedeniyle” teriminin yerinde olmadığını belirterek bunun yerine “bir suçu işlediği iddiasıyla” veya “bir suçu işlediğinden kuşkulandırılması nedeniyle” terimlerinin kullanılması gerektiğini ifade ederek bir suçun işlenmesinin şart olmadığına vurgu yapmaktadır⁵¹.

Kişi işlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanır, ancak daha önce işlediği suç nedeniyle soruşturma evresinde hakkında yeterli delile ulaşamadığı gerekçesiyle (CMK m. 172) kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilirse (takipsizlik), ya da işlediği suç nedeniyle kamu davası açılarak kovuşturma evresinde hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı (CMK m. 231) verilirse, hüküm ne kadar süreyle geri bırakılmışsa o süre zarfında durma kararı verilmesi gerekmektedir. Eğer işlediği suç nedeniyle kovuşturma evresinde beraat kararı (CMK m. 223) verilirse bu takdirde de 268. madde bakımından düşme kararı verilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla kişi bu hallerde başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçundan ötürü cezalandırılmayacaktır. Fakat TCK'nın 206. maddesinde düzenlenen resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun oluştuğunu söyleyebiliriz.

Bu durumu bir örnekle açıklamak gerekirse, kişi Kabahatler Kanunu'nun 34. maddesi gereğince kumar oynadığı takdirde yüz Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Kişi kumar oynamanın suç olduğunu zannederek hakkında bir soruşturma yapılmasını engellemek amacıyla arkadaşına ait kimlik bilgilerini kullan-

⁵⁰ **Yenidünya**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m. 267-269), s. 2842-2843.

⁵¹ **Ünver**, Adliye Karşı Suçlar, s. 111.

sa, bu takdirde TCK'nun 268. maddesinde yer alan suç oluşmaz. Çünkü burada işlenmiş bir suçtan bahsedilmez. Ancak TCK'nun 206. maddesinde düzenlenen resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun oluştuğunu söyleyebiliriz. Oysa daha önce işlenmiş bir suçun varlığı ortada ise bu suç hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla hareket edilirse TCK'nun 268. maddesinde yer alan suç meydana gelir.

TCK'nun 268. maddesinde yer alan suç niteliği itibariyle serbest hareketli bir suçtur⁵². Kanun koyucu suçun oluşması için herhangi bir hareket şekli tayin etmemiştir. Ayrıca suç, sırf hareket suçu niteliğindedir ve bir neticenin gerçekleşmesi şart kılınmamıştır⁵³.

B. Fail

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunun faili herkes olabilir. Burada failin özel bir sıfatının bulunmasına gerek yoktur⁵⁴. Fakat failin şüpheli⁵⁵ ya da sanık⁵⁶ konumunda olması gerekmektedir⁵⁷. Dolayısıyla ceza muhakemesinde, soruşturma ve kovuşturma evlerinde şüpheli veya sanık konumunda olan kişilerin bu suçun faili olduğunu belirtmemiz gerekir. Şüpheli veya sanık konumunda olan kimse hakkında yargılama yapılır ve bu yargılamanın sonucunda kişi hakkında mahkûmiyet kararı çıkarsa bu madde hükümlerinin uygulanması söz konusu olmayacaktır⁵⁸. Çünkü bu kimsenin sıfatı artık hükümlüdür.

C. Konu

TCK m. 268'de yer alan suçun konusunu "*başkasına ait kimlik veya kimlik bilgileri*" oluşturmaktadır. Başkasına ait kimlik bilgilerini kullanma suçu niteliği itibariyle tehlike suçudur. Suçun ortaya çıkması için ayrıca bir zararın varlığına ihtiyaç duyulmaz⁵⁹. Failin başkasına ait kimlik bilgilerini kullanmasıyla birlikte suç tamamlanmış olur. Ayrıca bir neticenin gerçekleşmesine ihtiyaç yoktur.

⁵² Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 108.

⁵³ Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7880.

⁵⁴ Meran, Hakaret – İftira, s. 353; Parlar-Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s.4244; Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 109.

⁵⁵ Şüpheli, CMK m. 2(a)'da; "soruşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

⁵⁶ Sanık, CMK m. 2(b)'de; "kovuşturmanın başlamasından itibaren hükmün kesinleşmesine kadar, suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

⁵⁷ Yenidünya, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m. 267-269), s. 2825.; Koçer, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.174; Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7880.

⁵⁸ Malkoç, Açıklamalı-İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, s. 4634; Koçer, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s. 174.

⁵⁹ Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s.7880.

Konu bakımından yapılan ayrıma göre suç, soyut tehlike suçudur. Hakimin tehlikenin varlığını araştırmasına gerek yoktur⁶⁰. Başkasına ait kimlik bilgilerini kullanma suçunda kişinin kullandığı kimlik veya kimlik bilgilerinin başkasına ait olması yeterlidir.

D. Mağdur

İnceleme konusu suç tipinde suçun mağduru kimliği veya kimlik bilgileri kullanılan gerçek kişidir. Suçtan zarar gören ise adli makamlar olup, fail adli makamların işlerini yavaşlatmakta ve maddi gerçeğin ortaya çıkmasına engel olmaktadır⁶¹. Toplumda yaşayan herkesi suçun mağduru saymaya, geniş anlamda mağduriyet denmektedir. Geniş anlamda mağdur ise devlet değil, devleti ve toplumu oluşturan bireylerdir. Bu yüzden devlete mağdur sıfatı verilmemelidir⁶². Eğer masum olan bir kimsenin kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması söz konusu olursa kimlik bilgileri kullanılan şahıs da geniş anlamda suçun mağduru olur⁶³. Fakat bu kimsenin gerçek ve yaşamakta olan bir kimse olması ve hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılabilecek durumda olması gerekmektedir⁶⁴.

Ceza yargılaması sonucunda kişi hüküm giymiş ve kesinleşen hükmün infazından kaçmakta ise kaçan kimse başkasına ait bir kimliği veya kimlik bilgisini kullanırsa bu suçun faili olamaz. Çünkü soruşturma ve kovuşturma evresinden bahsedildiği için infaz aşamasında artık bir kovuşturmadan bahsedemeyiz⁶⁵.

E. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsurlar

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda iftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılmasından bahsedildiği için TCK'nın 269. maddesinde yer alan nitelikli unsurların inceleme konumuz olan suç tipine de uygulanması gerekmektedir⁶⁶.

İftira suçunda yer alan nitelikli unsurlardan, 2. fıkrada yer alan fiilin maddî eser ve delillerini uydurarak iftirada bulunulmuşsa⁶⁷, 3. fıkrada yer alan yüklenen

⁶⁰ Ünver, Adliyyeye Karşı Suçlar, s.108. Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s.4634.

⁶¹ Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s.7880.

⁶² Artuk-Gökcen-Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.308.

⁶³ Koçer, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.175; Parlar-Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s.4244.

⁶⁴ Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s.4634.

⁶⁵ Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s.4636.

⁶⁶ Ünver, Adliyyeye Karşı Suçlar, s.117.

⁶⁷ "5237 sayılı TCY.nın 267/2. maddesinde öngörülen düzenlemenin, iftira suçunda ilgili kişiye yüklenen eylemin maddî eser ve delillerine ilişkin olduğu ve sanığın başkasına ait ticari taşıt kullanma belgesini, soruşturma sırasında, kendisininmiş gibi ibraz etmesinin, aynı Yasanın 268. maddesinde tanımlanan suçun maddî ögesini oluşturduğu gözetilmeden, sanığa verilen cezanın bu gerekçe ile artırılması," (Yarg. 4.CD., 28.5.2007, 3350/5014 sayılı kararı.)

fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş mağdurun aleyhine olarak bu fiil nedeniyle gözaltına alma ve tutuklama dışında başka bir koruma tedbiri uygulanmışsa, 5. fıkra da yer alan mağdurun ağırlaştırılmış müebbet hapis veya müebbet hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, yirmi yıldan otuz yıla kadar hapis cezasına; süreli hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, 6. fıkra da yer alan mağdurun mahkûm olduğu hapis cezasının infazına başlanmış ise, 7. fıkra da yer alan mağdur hakkında hapis cezası dışında adli veya idari bir yaptırım uygulanmışsa, fail hakkında başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunun temel şekline göre daha ağır cezayı gerektirecek şekilde yukarıda sayılan nitelikli unsurların uygulanması gerekmektedir⁶⁸.

Belirtmek gerekir ki, yukarıda yer alan nitelikli unsurlar iftira suçunun yapısı göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir. Nitelikli haller düzenlenirken iftira suçunun temel şekli üzerinden faile verilecek cezada bir artırım yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla iftira suçuna ilişkin nitelikli hallerin inceleme konumuz olan suç tipine ne şekilde uygulanacağını yasada açıkça düzenlenmesi yerinde olurdu.

2. Manevi Unsur

TCK'nın 268 inci maddesinde yer alan suç ancak kasten işlenebilen bir suçtur. Burada suçun oluşmasında failin belirli bir amaç doğrultusunda hareket etmesi koşulu aranır. Yani failin soruşturmayı veya kovuşturmayı engellemek amacıyla hareket etmesi şarttır⁶⁹. Şüpheli veya sanık başkasına ait kimlik bilgilerini kullanarak kendisini adli makamlardan (soruşturma-kovuşturma makamları) kurtarma amacıyla hareket etmektedir⁷⁰.

Bu suç bakımından genel kastın varlığı yeterli olmayıp failin başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini, hakkında yürütülen soruşturma veya kovuşturmayı engellemek amacıyla kullanması gerekir⁷¹.

3. Hukuka Aykırılık

Hukuka aykırılık, hukuk düzeni tarafından kabul edilmeyen ve tüm hukuk sistemine aykırı bir durumdur⁷². İnceleme konumuz olan suç tipinde önem arz

⁶⁸ **Parlar-Hatipoğlu**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s. 4244.

⁶⁹ **Artuk- Gökçen- Yenidünya**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s.986; **Koçer**, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.176.

⁷⁰ **Yenidünya**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m. 267-269), s. 2841.

⁷¹ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7884; **Parlar-Hatipoğlu**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s. 4244; **Malkoç**, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s. 4637.

⁷² **Artuk-Gökçen-Yenidünya**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 396; **Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010, 3. Baskı, s.251; **Hakeri**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 239.

eden hukuka uygunluk sebebi “*kanun hükmünün yerine getirilmesi*”dir (TCK m. 24/1). Bunun dışında meşru savunma, ilgilinin rızası ve hakkın kullanılması hukuka uygunluk nedenlerinin bu suç bakımından uygulama alanı bulması olanaklı görünmemektedir⁷³.

TCK m. 268 bağlamında değerlendirilebilecek olan kanun hükmünü icra hukuka uygunluk nedenine CMK’unda düzenlenen “*gizli soruşturmacı*” koruma tedbiri örnek olarak verilebilir. Buna göre, CMK’nun 139. maddesinde yer alan katalog suçlar arasında yer almak şartıyla soruşturma konusu suçun işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması ve başka surette delil elde edilememesi halinde, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı kararı ile kamu görevlileri “*gizli soruşturmacı*” olarak görevlendirilebilir. Görevlendirilen soruşturmacının kimliği değiştirilebilir. Bu kimlikle hukukî işlemler yapılabilir. Kimliğin oluşturulması ve devam ettirilmesi için zorunlu olması durumunda gerekli belgeler hazırlanabilir, değiştirilebilir ve kullanılabilir. Soruşturmacının kimliği, görevinin sona ermesinden sonra da gizli tutulur. İşte bu durumda gizli soruşturmacı işlediği suç nedeniyle kendine özgü kimlik bilgilerinin ortaya çıkmaması adına başkasına ait kimlik veya kimlik belgelerini kullanırsa kanun hükmünü yerine getirdiği için suçun oluştuğunu söyleyemeyiz⁷⁴.

VI. Cezayı Kaldıran veya Azaltan Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık

Etkin pişmanlık, TCK’da suç tamamlandıktan sonra ortaya çıkan, kanun koyucunun öngörmüş olduğu suçlarda uygulama alanı bulan (TCK’nın genel hükümleri arasında yer almayan) ve failin cezasını kaldıran veya azaltan şahsi cezasızlık sebebidir⁷⁵. Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda TCK’nun 269. maddesinde yer alan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı ayrı bir sorun teşkil etmektedir. Bu hususta iftira suçunun temel şeklinde, başkasına ait kimlik bilgilerinin kullanılması suçunu düzenleyen maddelerde ve etkin pişmanlık hükümlerinin yer aldığı kısımda net bir hüküm yer almamaktadır. İnceleme konumuz olan TCK m. 268’de yer alan suçun cezasının, iftira suçuna ilişkin hükümlere göre verileceği belirtildiğinden iftiraya yapılan göndermeyle 269. maddede yer alan etkin pişmanlık hükümlerinin 268. maddeye de uygulanması gerektiği ifade edilmiştir⁷⁶.

⁷³ Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s.114.

⁷⁴ Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 114-115.

⁷⁵ Artuk-Gökçen-Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 613. Centel, Nur- Zafer, Hamide- Çakmut, Özlem Yenerer, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 2011, s. 464; Zafer, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Baskı İstanbul 2011, s. 379; Koca, Mahmut-Üzülmöz, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2012, s. 385; Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2011, s. 429.

⁷⁶ Parlar- Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s. 3874; Meran, Hakaret- İftira, Ankara 2009, s. 216.

TCK'nun 268. maddesinde failin iftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılacağı hüküm altına alınmıştır. Buradan çıkan sonuçla iftira suçuna özgü bir yapıya sahip olan etkin pişmanlık hükümlerinin 268. madde bakımından da uygulanması gerektiği söylenebilir. Fakat doktrinde sadece yaptırım konusunda bir atfın söz konusu olduğu ve tıpkı daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerde olduğu gibi etkin pişmanlık hükümlerinde de iftira suçu için öngörülmüş olan hükümlere gitmenin yerinde olmayacağı belirtilmektedir⁷⁷.

Kanaatimizce iftira suçu için öngörülmüş olan ve ayrıntılı bir düzenlemeye sahip 269. maddede yer alan etkin pişmanlık hükümlerinin başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçu bakımından da uygulanması gerekir. Çünkü 268. maddede yer verilen göndermede iftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırma yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bu cezalandırmanın kapsamına 269. maddede düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri de dâhildir⁷⁸. Nitekim Yargıtay kararlarında da başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda 269. maddede belirtilen etkin pişmanlık hallerinden biri gündeme gelirse failin cezai sorumluluğu ya azalmalı ya da tamamen kalkmalıdır⁷⁹. Etkin pişmanlık hükümleri olarak belirtilen haller; failin mağdur hakkında adli veya idari soruşturma başlamadan önce, iftirasından dönmesi hâlinde, hakkında iftira suçundan dolayı verilecek cezanın beşte dördü⁸⁰, mağdur hakkında kovuşturma başlamadan önce, iftiradan dönmesi hâlinde, cezanın dörtte üçü indirilerek cezaya hükmolunur. Etkin pişmanlık mağdur hakkındaki hükümden önce gerçekleşmesi hâlinde, verilecek cezanın üçte ikisi, mağdurun mahkûmiyetinden sonra gerçekleşmesi hâlinde, verilecek cezanın yarısı, hükmolunan cezanın infazına başlanması hâlinde ise verilecek cezanın üçte biri indirilebilir⁸¹.

⁷⁷ **Malkoç**, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s. 4637; **Koçer**, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.175.

⁷⁸ **Yaşar –Gökcan -Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7886; **Ünver**, Adliye Karşı Suçlar, s. 117.

⁷⁹ “Başkasına ait kimlik bilgilerini kullanma suçunda; sanığın görevli polis memurlarına bildirdiği bir kişi olup olmadığının araştırılması ve sonucuna göre, belirtilen kimlik bilgilerinin; gerçekte var olan bir kişiye ait olduğu belirlenirse Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması suçundaki gönderme ile iftira gerçek bir kişiye ait olmadığı saptandığı takdirde resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu kapsamında hüküm kurulacağı dikkate alınmalıdır. Görevlilere karakolda henüz hiçbir araştırmaya başlanmadan gerçek kimlik bilgilerini veren sanık hakkında, TCY.nın 269.maddesindeki etkin pişmanlık hükmünün uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi hukuka aykırıdır.” (**Yarg. 4.CD. 16.11.2011, 22494/21330 sayılı kararı.**)

⁸⁰ Sanığın, izinsiz silah taşıma suçu nedeniyle yakalanması üzerine, kardeşi olan mağdurun kimlik bilgilerini bildirmesi eyleminde mağdur hakkında herhangi bir soruşturma başlamadan önce gerçek kimliğini bildirerek iftiradan döndüğünün anlaşılması karşısında, TCK'nın 269/1 .maddesi gereğince cezadan 4/5 oranında indirim yapılması gerektiğinin gözetilmemesi, (**Yarg. 4.CD., 16.04.2008, 10884/7055 sayılı kararı.**) Karar için bkz: **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s.7887.

⁸¹ İftira suçu bakımından öngörülmüş olan etkin pişmanlık hükümlerinin başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçunda da uygulanabileceğine dair Yargıtay kararında; olay tarihin-

İftiranın konusunu oluşturan ve yetkili makamlara bildirilen hukuka aykırı fiilin sadece idari yaptırım uygulanmasını gerektiren bir eylem olması hali (TCK m. 269/4) 268. maddeye uygulanmaz. Çünkü bu hal idari bir yaptırımdan bahsetmektedir. Oysa TCK'nın 268. maddesinde yer alan düzenleme, "işlediği suç nedeniyle" ifadesine yer vererek idari yaptırımlar yönünden cezalandırmanın önünü kapamıştır.

VII. Suçun Özel Görünüş Şekilleri

1. Teşebbüs

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçu sırf hareket suçu niteliğinde bir suçtur. Dolayısıyla başkasına ait kimlik bilgilerinin kullanılmasıyla suç tamamlanır. Fakat icra hareketleri henüz tamamlanmamışsa suça teşebbüs mümkündür⁸². Örneğin kişi, hakkında devam eden soruşturmayı engellemek amacıyla, yapmış olduğu kazanın ardından başkasına ait kimlik bilgilerini kullanacakken eşi ona müdahale etse ve "Bu söylediğin adam da kim? Senin ismin şu değil mi?" dese burada suçun teşebbüs aşamasında kaldığı söylenebilir⁸³.

Suçun ani bir suç olma özelliğini ileri sürerek neticesi harekete bitişik olduğu için teşebbüse elverişli olmadığını ifade edenlerde bulunmaktadır⁸⁴. Ancak belirtmek gerekir ki, ancak icra hareketleri kısımlara bölünebiliyorsa teşebbüsten bahsedilebilir.

de şüpheli hareketlerinden dolayı kolluk görevlilerince esrar maddesi ile yakalanan hükümlünün gerçekte var olan kardeşi Yılmaz'ın kimlik bilgilerini bildirmek suretiyle, kimliği hakkında resmi mercilere yalan beyanda bulunmak olarak belirlenen eyleminin, 5237 sayılı TCK'nın 268/1. maddesi yollamasıyla 267/1. maddesi kapsamında kaldığı, yeni TCK'nın 206. maddesinin bildirilen kimlik bilgilerinin gerçekte var olmayan kişilere ait olması halinde uygulanabileceği, bu nedenle hükümlünün eylemine uyan 765 sayılı TCK'nın 343/2. maddesi ile 5237 sayılı TCK'nın 267/1 ve kovuşturma evresinde hükümden önce iftiradan dönülmesi nedeniyle 269/3-a maddelerinin karşılaştırılması suretiyle lehe sonuç doğuran 5237 sayılı Yasaya göre hüküm kurulması gerekirken 5252 sayılı Yasanın 9/3. maddesine aykırı şekilde 765 sayılı Yasanın 343/2. maddesiyle hüküm kurulması isabetsiz olup yasa yararına bozmaya atfen düzenlenen ihbarnamedeki düşünce bu nedenle yerinde bulunduğundan Bakırköy 10. Asliye Ceza Mahkemesinin 24.02.2006 gün 2004/236 esas, 2006/86 sayılı kararının bozulmasına, mahkemenin kabulü ve takdiri gözetilerek hükümlünün eylemine uyan 5237 sayılı TCK'nın 268/1. maddesi yollamasıyla 267/1 maddesine göre 1 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına, kovuşturma aşamasında hükümden önce iftiradan dönmesi nedeniyle cezası aynı yasanın 269/3-a maddesi uyarınca 2/3. oranında indirilerek 4 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına, 5237 sayılı Yasanın 53/2. maddesi uyarınca hükümlünün hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar aynı yasanın 51/1. maddesinde sayılan hakları kullanmaktan yoksun bırakılmasına, hükümdeki diğer hususların aynen yerinde bırakılmasına, infazın bu ceza miktarı üzerinden yapılmasına, dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay C. Başsavcılığına iadesine, (Yarg. 11.CD., 18.10.2006, 5715/8294 sayılı kararı.)

⁸² Artuk- Gökçen- Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 993.

⁸³ Yaşar-Gökçen-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7884.

⁸⁴ Meran, Hakaret- İftira, s. 216; Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 117.

2. İştirak

İştirak bakımından bu suç tipi bir özellik arz etmez ve iştirake ilişkin genel hükümler uygulanır. Dolayısıyla bu suç tipine yönelik müşterek faillik, dolaylı faillik, azmettirme veya yardım etmeye ilişkin iştirak halleri uygulanabilir⁸⁵.

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçuna bizzat kimlik sahibi olan kimsenin azmettirmesi de söz konusu olabilir. O halde kişi suça azmettirmeden sorumlu tutulur. Eğer fail başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanarak, mağdurun bu fiil nedeniyle gözaltına alınmasına veya tutuklanmasına neden olursa kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna ilişkin hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulacaktır.

3. İçtima

İnceleme konusu suç tipinde suçların içtima yönünden zincirleme suç hükümlerinin uygulanması söz konusu olabilir. Fail başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini bir fiilin icrası kapsamında birden fazla kullanırsa zincirleme suç hükümleri gereğince tek cezaya hükmedilir⁸⁶. Yani fail işlemiş olduğu bir suçun soruşturma ve kovuşturmasını engellemek amacıyla, başkalarına ait kimlikleri veya kimlik bilgilerini kullanırsa zincirleme suç hükümleri doğrultusunda tek cezaya hükmedilir. Fakat cezasında dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırım yapılır. Eğer kişi işlemiş olduğu birden fazla suçtan ötürü hakkında yürütülen her soruşturma bakımından aynı kişinin kimlik bilgilerini kullanırsa burada da zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerekir⁸⁷.

Madde metninde soruşturma ve kovuşturma evrelerinden bahsedildiği için bu evrelerde duruma göre birden fazla yetkili makam bulunabilmektedir. Dolayısıyla soruşturma evresinde kolluk tarafından ifade alınır ve daha sonra savcı tarafından da ikinci defa ifade alma zarureti ortaya çıkarsa ve bu iki aşamada da fail başkasına ait kimlik bilgilerini kullanırsa suçun bir kez işlendiğini belirtmemiz gerekir. Burada hukuki anlamda tek fiil söz konusu olduğu için tek cezaya hükmedilecektir.

Kişi, hakkında yürütülen soruşturma veya kovuşturmayla ilgili olarak yetkili makamlar nezdinde kimliği konusunda yalan söylese resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu, eğer verilen yalan bilgi masum olan üçüncü bir kişiye aitse bu takdirde başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini verme suçu oluşur. Dolayısıyla hem yalan söylenir hem de başkasının kimlik bilgileri kullanılırsa farklı neviden fikri içtima (TCK m. 44) hükümlerinin uygulanması söz konusu olur⁸⁸.

⁸⁵ **Ünver**, Adliye Karşı Suçlar, s.118-119; **Parlar-Hatipoğlu**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s.4360; **Meran**, Hakaret – İftira, s. 358.

⁸⁶ **Koçer**, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.175.

⁸⁷ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7884.

⁸⁸ **Artuk- Gökcen- Yenidünya**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 976.

Burada genel norm-özel norm ilişkisinden yola çıkılarak özel norm hükümlerinin uygulanması gerekir. Fail işlediği bir suç sebebiyle soruşturma veya kovuşturmadan kurtulmak amacıyla kamu görevlisine yalan beyanda bulunursa özel norm niteliğinde olan 268. maddeye göre kişinin sorumlu tutulması gerekir⁸⁹. Fail yalın olarak işlemediği bir suçla ilgili olarak hakkında düzenlenecek bir belgede yalan beyanda bulunursa 206. maddeye göre sorumluluk doğacaktır.

İçtima konusunda belgede sahtecilik suçunda karşımıza çıkan gerçek içtima hükümlerinin de dikkate alınması gerekmektedir. Örneğin, fail başkasına ait olan pasaportu kullanarak, bu kişiye ait bilgileri işlediği suç nedeniyle soruşturma veya kovuşturmaya uğramamak amacıyla yetkili makamlara beyanda bulunursa yalnızca 268. maddede yer alan suç oluşur. Burada artık 206. maddede yer alan kamu görevlisine yalan beyanda bulunma suçunun oluştuğu söylenemez. Fakat kişi başkasına ait pasaportu ele geçirir ve o pasaport üzerinde değişiklik yaparsa, daha sonra hakkında yapılan soruşturma ve kovuşturmayı engellemek amacıyla pasaporttaki bilgileri kullanırsa hem belgede sahtecilik suçundan hem de başkasına ait kimlik bilgilerini kullanma suçundan sorumlu tutulması gerekir (TCK m. 212)⁹⁰.

Eğer başkasına ait olan kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılmasıyla, o kimlenin tutuklanmasına ya da gözaltına alınmasına sebebiyet verilirse, o halde failin ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan da sorumlu tutulması gerekir. Fail her iki suçtan da ayrı ayrı sorumlu tutulacaktır (TCK m. 267/4)⁹¹.

Son olarak başkasına ait kimlik bilgileri kullanılırken gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğu için burada Kabahatler Kanunu hükümleri de gündeme gelecektir. Fakat bir fiil hem suç hem de kabahat oluşturuyorsa bu takdirde Kabahatler Kanunu'nun 15/3 hükmü gereğince sadece suç teşkil eden davranıştan ötürü kişinin cezalandırılması gerekmektedir.

VIII. Muhakemeye İlişkin Kurallar (Soruşturma, Kovuşturma Usulü, Yaptırım ve Zamaşımı)

TCK'nın 268. maddesinde düzenlenen suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyet koşuluna bağlı değildir. Cumhuriyet Savcılığı bu suçun soruşturmasını ve kovuşturmasını genel hükümler çerçevesinde re'sen gerçekleştirir⁹². Burada şikâyet koşulunun aranmamasındaki temel gerekçe kanaatimizce suçla korunan hukuki değerle ilgilidir. Çünkü adli makamları koruma gerekliliği, şikâyet şartını ortadan

⁸⁹ Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7880; Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 118.

⁹⁰ Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s. 4637; Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, s. 7880.

⁹¹ Koçer, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, s.175.

⁹² Meran, Hakaret – İftira, s. 360; Ünver, Adliye Karşı Suçlar, s. 119; Parlar- Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Cilt, s. 4245; Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, s. 4638.

kaldırmıştır. Kovuşturma evresinde yetkili mahkeme ise 5235 Sayılı Kanun hükümleri gereğince Asliye Ceza Mahkemesidir.

268. maddenin metnine bakıldığında da başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanan kişinin, iftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılması gerektiği ifade edilmektedir. İftira suçunun cezası ise bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası olarak öngörülmüştür. İftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırmanın kanun metninde de açıkça yer alması sadece 267'nci maddenin temel şeklinin değil, diğer fıkralarda öngörülen hükümlerinde (*ağırlaştırıcı ve hafifletici nedenler ile etkin pişmanlık*) TCK m. 268'e uygulanması gerektiği sonucunu doğurmaktadır. Kanun koyucunun madde metninde iftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırmanın yanı sıra nitelikli unsurlar ve etkin pişmanlık hükümleri hakkında da açık bir düzenlemeye yer vermesi yerinde olurdu.

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda, suç için öngörülen dava zamanasını TCK'nun 66/1-(e) maddesine göre sekiz yıl, ceza zamanasını ise 68/1-(e) uyarınca on yıldır.

IX. Ceza Mahkûmiyetine Engel Teşkil Eden Kurumlar

Mahkeme yapmış olduğu yargılama sonucunda sanığa yüklenen suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezasına hükmetmişse, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir (CMK m. 231). Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda da kanun koyucu iftira suçuna yapılan göndermeyle bir yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmedilmesi gerektiğini belirtmiştir. Dolayısıyla belirtilen yıl aralıkları dikkate alındığında diğer şartlar da yerine getirilmişse hükmolunan cezanın geri bırakılması mümkün olacaktır.

Ayrıca işlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm edilen kişinin cezası ertelenebilir (TCK m. 51). Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda da kanun koyucu bir yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmedilmesi gerektiğini belirtmiştir. Dolayısıyla belirtilen yıl aralıkları dikkate alındığında hükmolunan cezaya ilişkin erteleme diğer şartları da sağlanmışsa ceza ertelenebilecek ve verilen cezanın infaz edilmiş sayılması mümkün olacaktır.

X. Sonuç

Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçu TCK'nda "Adliye Karşı Suçlar" bölümünde düzenlenmiş olup, korunan hukuki değer bağlamında da adli makamların korunmak istendiği görülmektedir. Adli makamların sağlıklı bir soruşturma ve kovuşturma yürütmesi adına suç işleyen veya suç işlediği iddia edilen kişinin kendi kimlik bilgileri hakkında bilgi vermesi son derece önemlidir. Belirtmek gerekir ki, kişinin susma hakkına getirilen tek istisna kimliğine ilişkin yaptığı açıklamalardır.

Suç tipinde TCK'nun 267. maddesine gönderme yapılarak, failin iftira suçuna göre cezalandırılacağı belirtilmiştir. Buradan çıkan sonuçla başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunun iftira suçunun özel bir şekli olduğu da ifade edilmektedir. Fakat her iki suçun maddi ve manevi unsurları başta olmak üzere 267. maddede yer alan daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsurlarla 269. maddede yer alan etkin pişmanlık hükümlerinin inceleme konumuz olan suç tipine uygulanması bakımından kanunda açık hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca zamanaşımı bakımından da hangi sürelerin dikkate alınması gerektiği problem oluşturmaktadır. Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması suçunda iftira suçuna gönderme yapıldığı için zamanaşımı süresinin de kimliği veya kimlik bilgileri kullanılan üçüncü kişi konumundaki mağdur tarafından bahse konu fiilin işlenmediğinin sabit olduğu tarihten itibaren başlaması gerekmektedir.

İnceleme konumuz olan suç tipinde, yukarıda yaptığımız açıklamalar doğrultusunda işlenmiş bir suç olmadan, TCK m. 268'de yer verilen suçun meydana gelmesinin mümkün olmayacağını ifade etmiştik. Çünkü kanunda yer alan tipe uygun eylemin tanımı bu şekilde yapılmaktadır. Fakat Ünver, yasada kullanılan "işlediği suç nedeniyle" teriminin yerinde olmadığını belirterek bunun yerine "bir suçu işlediği iddiasıyla" veya "bir suçu işlediğinden kuşkulandırılması nedeniyle" terimlerinin kullanılması gerektiğini ifade ederek haklı bir eleştiri getirmektedir. Kanaatimizce bu düşünce yerindedir. Kanun koyucu, hakkında kesin hüküm olmayan kimselere de bu maddeye göre ceza verilmesi gerektiğini düşünmüş olmalıdır. Nitekim yukarıda yaptığımız açıklamalarda da Yargıtay uygulamaları bakımından kişinin daha savunmasını yaptığı esnada dahi başkasına ait kimlik bilgilerini kullanması hali bu maddeye göre cezalandırmayı yerinde görmüştür.

Son olarak ifade edelim ki, bu suç tipinde korunan hukuki değer göz önüne alındığında, suçun adliye karşı suçlar arasında değil de resmi makamlara yapılan bir bildirim başkasına ait kimlik veya kimlik bilgileri üzerinden yapıldığından bahisle belgede sahtecilik suçları arasında ayrı bir suç tipi olarak ya da resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun içerisinde yer verilmesi daha yerinde olurdu. Çünkü başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanma suçunun yaptırım yönünden yapılan atıf dışında iftira suçu ile ilgisi bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Artuk, Mehmet Emin- Gökçen, Ahmet- Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. Baskı, Ankara 2011.
- Artuk, Mehmet Emin- Gökçen, Ahmet- Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2011.
- Centel, Nur- Zafer, Hamide- Çakmut, Özlem Yenerer**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 2011.
- Centel, Nur- Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2012.
- Erol, Haydar**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2007.
- Evik, Vesile, Sonay**, Suçluyu Kayırma Suçu, Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt I, İstanbul 2010.
- Gökçen, Ahmet**, Suç Tasnii ve Kendi Kendini İtham Cürümleri, İstanbul Barosu Dergisi, S. 2, İstanbul 2000.
- Gözübüyük, A. Pulat**, Adliyeye Karşı Cürümler, Adliye Dergisi, Yıl 1969, Sayı 8.
- Gündel, Ahmet**, Yeni Türk Ceza Kanunu Açıklaması, 4. Cilt, Ankara 2009.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2011.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2011.
- Kalyan, Keskin**, Adliyeye Karşı Suçlar 5237 Sayılı (Yeni) Türk Ceza Kanunu, <http://www.Ceza-Bb.Adalet.Gov.Tr/Makale.Htm>, Erişim T.09.03.2012.
- Koca, Mahmut- Üzülmöz, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2012.
- Koçer, Seçkin**, Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, www.yayin.adalet.gov.tr, Erişim t.03.03.2012.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı-İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, 2. Cilt, Ankara 2007.
- Meran, Necati**, Hakaret- İftira, Ankara 2009.
- Meran, Necati**, Açıklamalı Kabahatler Kanunu ve Kabahat İçeren Kanunlar, Ankara 2007.
- Özbek, Veli Özer- Kanbur, Nihat- Doğan, Koray- Bacaksız, Pınar- Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2010.
- Öztürk, Bahri-Tezcan, Durmuş- Erdem, Mustafa Ruhan-Sırma, Özge-Kırıt, Yasemin Saygılar-Özaydın, Özdem- Erdem Efser**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2012.
- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2010.
- Selçuk, Sami**, "Köşe Yazısı", <http://www.stargazete.com/gazete/yazar/sami-selcuk/-dil-yargilamay-i-etkileme-suclari-i-haber-120304.htm>, Erişim t. 03.12.2012.

- Tezcan, Durmuş- Erdem, Mustafa Ruhan- Sancakdar, Oğuz- Önok, Murat Rifat**, İnsan Hakları El Kitabı, 4. Baskı, Ankara 2011.
- Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Önok, Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Hukuku, Ankara 2012.
- Ünver, Yener**, Adliyeye Karşı Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2010.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. VI, Ankara 2010.
- Yenidünya, A.Caner**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m. 267-269), Legal Hukuk Dergisi, Ağustos 2005, Yıl:3, Sayı:32.
- Zafer, Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Baskı İstanbul 2011.